

Pönkki

Tavoite:

kielellä leikkiminen, omistajuuden rakentaminen merkityksiin

Tarvittavat materiaalit:

vihko ja kirjoitusvälineet

Minkä ikäisille sopii:

alakoulu

Työtapa:

opettajan esitys, parityö, itsenäinen työ, ryhmätyö

(Myllyntausta – Routarinne 2013, Sanahanat auki! Ideoita ja innostusta kirjoittamiseen, 2013, tehtävä 9)

1. Opettaja lukee kirjasta *Peppi Pitkätossun tarina* (Lindgren, A. 1995) luvun Peppi keksii pönkin (ss. 219 – 220) alusta kohtaan:

Ja kyllä ihmiset ovat kummallisia! Ajatelkaa, millaisia sanoja he keksivät! ”Soikko” ja ”puuvaarna” ja ”nyöri” ja sellaisia, ettei kukaan ihminen voi käsittää, mistä he ovat ne saaneet. Mutta ”pönkki”, joka on todella hyvä sana, sitä he eivät yksinkertaisesti keksi. Mikä onni, että minä satuin sen keksimään. Ja kyllä minä otankin selville, mitä se merkitsee.

2. Oppilaat auttavat Peppiä ja ideoivat pareittain, mikä pönkki voisi olla. Mitä sillä voisi tehdä? Mihin sitä käytetään?

3. Oppilaat kirjoittavat kukin oman selityksensä sille, mikä pönkki on.

4. Selitykset luetaan esimerkiksi ryhmässä. Selityksiä vertaillaan. Huomataan, että pönkki voi tarkoittaa kovin monenlaisia asioita.

Jatkotehtävä

Oppilaat keksivät pareittain tai pienissä ryhmissä oman sanan, jonka selityksen he kirjoittavat esimerkiksi seuraavan kaavan mukaan:

”[Selitettävä sana] on [yläkäsité], joka [2 – 3 kriteeriä]”, esimerkiksi: ”Televisio on laite, josta näkyy liikkuvaa kuvaa ja josta kuuluu ääntä.”

